

Ceturtdiena, 2008. gada 9. oktobris

Arktikas pārvaldība

P6_TA(2008)0474

Eiropas Parlamenta 2008. gada 9. oktobra rezolūcija par Arktikas pārvaldību

(2010/C 9 E/07)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Starptautisko polāro gadu, ko atzīmē no 2007. gada marta līdz 2009. gada martam,
- ņemot vērā Arktikas reģiona valstu parlamentāriešu astoto konferenci, kas notika Fērbenskā, Aļaskā no 2008. gada 12. līdz 14. augustam,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par politiku Arktikas reģionā, kuras izstrāde gaidāma 2008. gada rudenī,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Ziemeļu dimensiju, kas pieņemtas 2003. gada 16. janvārī ⁽¹⁾, 2003. gada 17. novembrī ⁽²⁾, 2005. gada 16. novembrī ⁽³⁾ un 2006. gada 16. novembrī ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2005. gadā veikto Arktikas klimata ietekmes novērtējuma ziņojuma secinājumus,
- ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,
- A. tā kā Komisija 2007. gada 10. oktobrī publicēja paziņojumu "Integrēta Eiropas Savienības jūrniecības politika" (COM(2007)0575) (Zilā grāmata);
- B. tā kā Augstais pārstāvis un Eiropas Komisija 2008. gada 14. martā izdeva Eiropadomei adresētu politikas dokumentu "Klimata pārmaiņas un starptautiskā drošība";
- C. tā kā Arktikas reģiona ģeopolitiskā un stratēģiskā nozīme pieaug, un to simbolizē Krievijas karoga novietošana virs jūras gultnes Ziemeļpolā 2007. gada augustā;
- D. ņemot vērā ANO Jūras tiesību konvenciju (UNCLOS), kuru ASV Senāts vēl nav ratificējis un kuras tekstā nav īpaši ņemti vērā pašreizējie apstākļi saistībā ar klimata pārmaiņām un unikālās sekas, ko rada ledus kušana arktiskajās jūrās,
- E. tā kā nesenantā Arktikas reģiona valstu parlamentāriešu konferencē piedalījās Eiropas Parlamenta, Kanādas, Dānijas, Grenlandes, Islandes, Somijas, Norvēģijas, Zviedrijas, Krievijas un ASV ievēlētie pārstāvji, lai apspriestu kuģošanas drošības, veselības aprūpes, vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības jautājumus;
- F. tā kā Arktikas reģionā pašlaik netiek piemēroti nekādi īpaši formulēti daudzpusēji normatīvie akti vai noteikumi, jo nekad netika gaidīts, ka šis reģions kļūs par kuģojamu ūdensceļu vai komerciāli izmantojamu teritoriju;
- G. tā kā pēdējos gados jūras satiksme arktiskajos ūdeņos ir kļuvusi ievērojami intensīvāka, jo arvien lielāka ir interese par jūras urbumu platformu izvietošanu, gan par aizvien biežāku kruīza kuģu satiksmi, kā arī par iespējām, ko piedāvā Ziemeļu—rietumu kuģu ceļš;

⁽¹⁾ OV C 38 E, 12.2.2004., 283. lpp.

⁽²⁾ OV C 87 E, 7.4.2004., 411. lpp.

⁽³⁾ OV C 280 E, 18.11.2006., 73. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 314 E, 21.12.2006., 258. lpp.

Ceturtdiena, 2008. gada 9. oktobris

- H. tā kā Arktikas reģionā varētu atrasties aptuveni 20 % pasaules neizpētīto gāzes un naftas krājumu;
- I. tā kā 2008. gadsa maijā piecas arktiskās zonas valstis (Dānija, Kanāda, Norvēģija, Krievija un ASV) pieņēma Ilulisatas deklarāciju;
- J. tā kā Komisija pilnībā piedalījās Ziemeļu Ministru padomes 2008. gada 9. un 10. septembrī Ilulisatā (Grenlandē) organizētajā konferencē "Arktika — mūsu kopējā problēma", un tā kā Parlaments atzīmē priekšsēdētāja secinājumus attiecībā uz šo konferenci;
- K. tā kā iepriekšminētajā konferencē par Arktiku tika pievērsta uzmanība arī klimata pārmaiņām šajā reģionā un to ietekmei uz vietējiem iedzīvotājiem, kā arī iespējamiem veidiem, kā pielāgoties šai ietekmei;
- L. tā kā globālās sasilšanas līmenis Arktikas reģionā ir daudz augstāks nekā pārējā pasaulē un pēdējos simts gados palielinājies par 2 °C salīdzinājumā ar vidēji 0,6 °C citviet pasaulē;
- M. tā kā klimatisko apstākļu pārmaiņas Arktikas reģionā jau ir tādas, ka inuīti, piemēram, vairs nevar medīt tradicionālajā veidā, jo ledus ir pārāk plāns, lai noturētu ragavas, un tā kā pastāv risks, ka izzudīs savvaļas faunas dzīvnieku, piemēram, polārlāču, valzirgu un polāro lapsu, dzīvotnes;
- N. tā kā trīs no Eiropas Savienības dalībvalstīm un divas ES kaimiņvalstis, kam ir ciešas partnerattiecības ar ES, pamatojoties uz EEZ līgumu, ir Arktikas reģiona valstis, un tas nozīmē, ka Eiropas Savienība un tās asociētās valstis veido vairāk nekā pusi no Arktikas padomes locekļiem;
1. pauž nopietnas bažas par klimata pārmaiņu ietekmi uz šā reģiona pamatiedzīvotāju dzīvi gan saistībā ar vispārējo vides stāvokli (polārā ledus kušana, mūžīgā sasaluma atkušana, jūras ūdens līmeņa paaugstināšanās, plūdi), gan ar dabiskajiem biotopiem (polārā ledus sarūkšana rada barības atrašanas problēmas polārlāčiem), un uzsver, ka, pieņemot jebkādu starptautisku lēmumu par šīm problēmām, ir pilnībā jāiesaista un jāņem vērā visas tautas un visas valstis Arktikas reģionā;
2. atgādina, ka 20. gadsimtā gaisa temperatūra Arktikas reģionā paaugstinājusies par apmēram 5 °C un ka tādējādi temperatūra Arktikas reģionā paaugstinājusies desmit reizes ātrāk nekā reģistrētā vidējā virsmas temperatūra pasaulē; uzsver, ka nākamajos simts gados tiek prognozēta turpmāka temperatūras paaugstināšanās par apmēram 4—7 °C; tāpēc uzskata, ka jābeidz uzstādīt diagnozes un nekavējoties jāsāk rīkoties;
3. uzsver, ka Arktikas reģionā dzīvojošās dzīvnieku sugas un cilvēku kopienas izveidojušas ārkārtīgi specifiskus paņēmienus kā pielāgoties šā reģiona skarbjaiem apstākļiem un tāpēc šo apstākļu straujas pārmaiņas padara tās īpaši neaizsargātas; pauž nopietnas bažas par valzirgiem, polārlāčiem, roņiem un citiem jūras zīdītājiem, kuru atpūta, barošana, medīšana un vairošanās ir atkarīga no ledus jūrā un kurus īpaši apdraud klimata pārmaiņas;
4. atzinīgi vērtē Fērbenksā, Aļaskā, 2008. gada 14. augustā notikušās Arktikas reģiona valstu astotās parlamentāriešu konferences pārskatu;
5. atzinīgi vērtē Tālo Ziemeļu iekļaušanu ES Ziemeļu dimensijas politikā, tomēr pauž pārliecību, ka jāturpina veicināt izpratni par Arktikas reģiona nozīmi pasaules mērogā, izveidojot atsevišķu ES politiku Arktikas reģionā;
6. uzsver, ka Arktikas reģions lielā mērā ietekmē pasaules klimatu, un pauž cerību, ka atbalsts, ko patlaban sniedz pētniecībai šajā reģionā, tiks turpināts arī pēc Starptautiskā polārā gada;

Ceturtdiena, 2008. gada 9. oktobris

7. ar lielu interesi gaida nākamo Komisijas paziņojumu par politiku Arktikas reģionā un cer, ka tajā būs noteikti pamatprincipi nozīmīgai ES politikai attiecībā uz Arktikas reģionu; aicina Komisiju paziņojumā iekļaut vismaz šādus jautājumus:
- a) pašreizējās klimata pārmaiņas šajā reģionā un pielāgošanās tām;
 - b) politiski risinājumi, kuros ņemti vērā vietējie iedzīvotāji un viņu dzīvesveids;
 - c) nepieciešamība sadarboties ar mūsu kaimiņvalstīm Arktikā, risinot pārrobežu problēmas, jo īpaši kuģošanas drošības jomā; un
 - d) iespējas izveidot pārrobežu politisku vai juridisku struktūru, kura varētu nodrošināt reģiona vides aizsardzību un ilgtspējīgu un plānveidīgu attīstību vai uzņemties starpniecību gadījumos, ja rodas politiskas domstarpības par resursiem un kuģojamiem jūras ceļiem Tālajos Ziemeļos;
8. aicina Komisiju savā darba kārtībā iekļaut enerģētikas un drošības politiku Arktikas reģionā un īpaši savā gaidāmajā paziņojumā iekļaut priekšlikumus par piemērotiem Eiropas Savienības un arktiskās zonas valstu sadarbības jautājumiem un procedūrām, it īpaši klimata pārmaiņu, ilgtspējīgas attīstības, energoresursu piegādes drošības un kuģošanas drošības jomā;
9. norāda uz to, ka ES būtu jāatvēr īpaša vieta Arktikas reģionam tā ietekmes uz klimatu pasaulē un unikālās dabiskās vides dēļ, gatavojot savu nostāju COP 15 ANO konferencei par klimata izmaiņām, kas paredzēta 2009. gadā Kopenhāgenā;
10. uzskata, ka jūras satiksmei šajā reģionā (tirdzniecības un tūrisma mērķiem, kā arī saistībā ar jūras urbumu platformām) ne tuvu netiek piemēroti tādi obligātie starptautiskie drošības noteikumi, kādi ir spēkā citos starptautiskos ūdeņos, gan attiecībā uz cilvēku dzīvi, gan vides aizsardzību, un mudina Komisiju iespējami drīz nodrošināt to, ka Starptautiskās jūrniecības organizācijas (SJO) noteikumos tiek veikti atbilstīgi grozījumi;
11. uzsver enerģētikas politikas ārējos aspektus un to, ka Arktikas reģions tiek ņemts vērā, nosakot Eiropas enerģētikas politiku, kā 2007. gada martā ierosināja Eiropas Padome;
12. atbalsta Arktikas padomi tās centienos saglabāt Arktikas reģionu kā zema saspīlējuma teritoriju, kas ir atvērta starptautiskai sadarbībai, lai ļautu pilnībā attīstīt šā reģiona potenciālu turpmākā enerģijas piegādē, pamatojoties uz ilgtspējīgas vides principiem;
13. aizvien pauž īpašas bažas par vēl arvien notiekošo sāncensību par dabas resursiem Arktikas reģionā, kuras rezultātā var rasties draudi ES drošībai un starptautiskajai drošībai kā tādai;
14. mudina Komisiju aktīvi darboties Arktikas reģionā, vismaz kā pirmo soli pieņemot novērotāja statusu Arktikas padomē, un uzskata, ka tai būtu jāizveido birojs, kura pārziņā būtu šā reģiona jautājumi;
15. ierosina, ka Komisijai jābūt gatavai panākt to, ka tiek uzsāktas starptautiskas sarunas par starptautiska līguma noslēgšanu Arktikas reģiona aizsardzībai, iedvesmojoties no Līguma par Antarktiku, ko papildina 1991. parakstītais Madrides protokols, bet ievērojot to, ka Arktika atšķirībā no Antarktikas ir apdzīvota un tāpēc jāņem vērā Arktikas reģiona tautu un valstu tiesības un vajadzības;
16. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu, Norvēģijas, Islandes, Krievijas, Kanādas un Amerikas Savienoto Valstu valdībām, kā arī reģionālajā sadarbībā iesaistītajām pusēm.
-